

A természetismeret

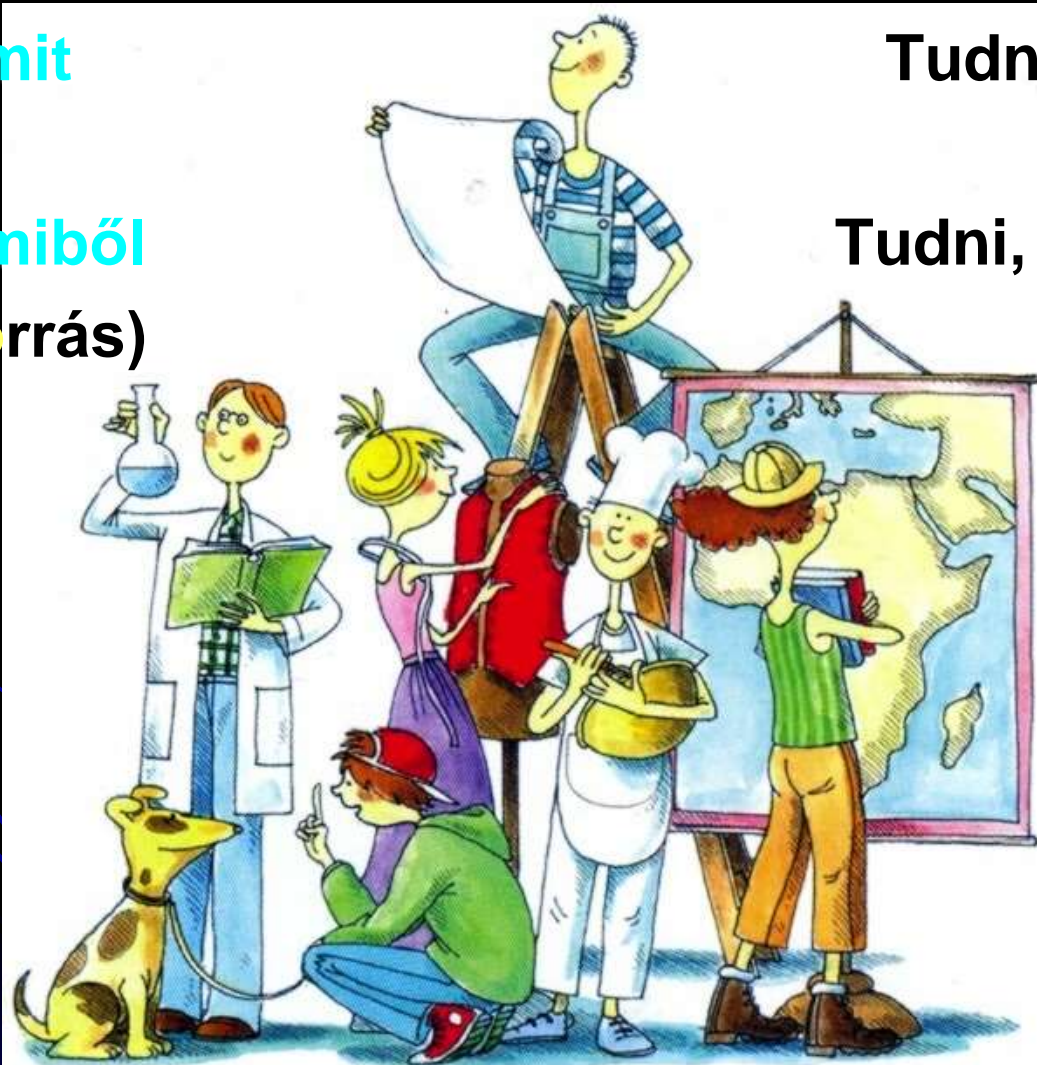
készség- és
kompetencia-
fejlesztési
feladatai

Mit kell tudni?

Tudni, hogy **mit**
(szükséges)

Tudni, hogy **miből**
(információforrás)

Tudni, hogy **miért**
(cél)

Tudni, hogy **hogyan**
(módszer)

A **mit?** és **miért?**-et meghatározzák
a tantárgyi célok és feladatok

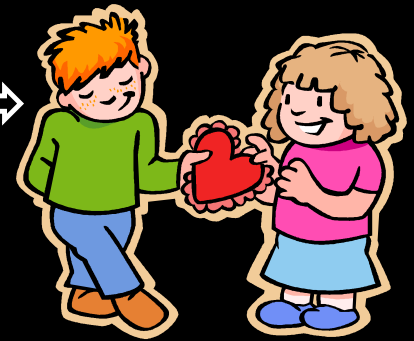

A természetismeret tanításának alapfeladatai

1. Pozitív beállítódás:

A gyerekek megszeressék a természetet ⇒ felébredjen érdeklődésük élő és élettelen összetevői iránt ⇒ igényeljék alaposabb megismerését

- ▶ előkészítse a természet- (és társadalom-) tudományos megismerési módszerek elsajátítását.

2. Tapasztalatszerzés a természeti környezetben

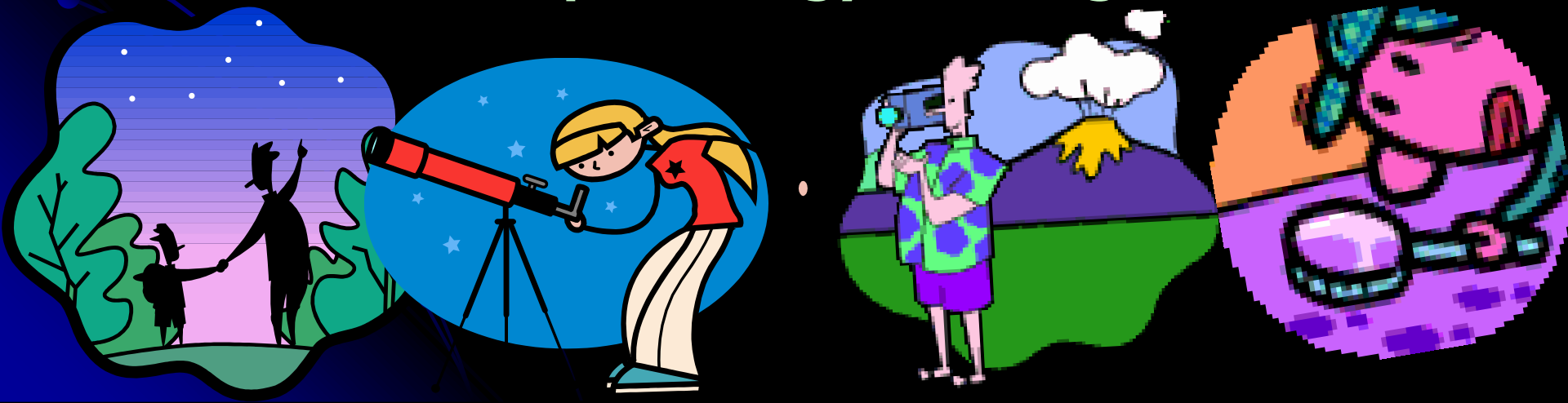
- ▶ gyakorlatszerzés az ismeretek felhasználásában a környezetben zajló történések, a mindennapi problémák megértéséhez.

3. Oknyomozás:

A természeti környezetben tapasztalható természeti jelenségek felfedezése, elgondolkodás azok okairól, kapcsolatairól

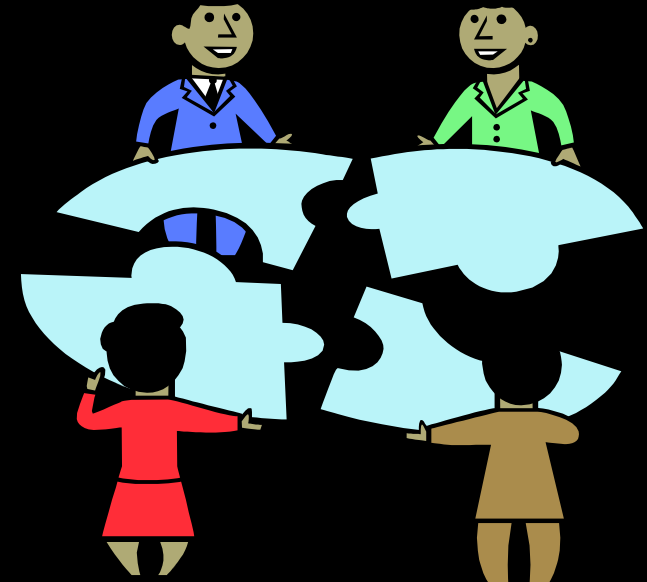
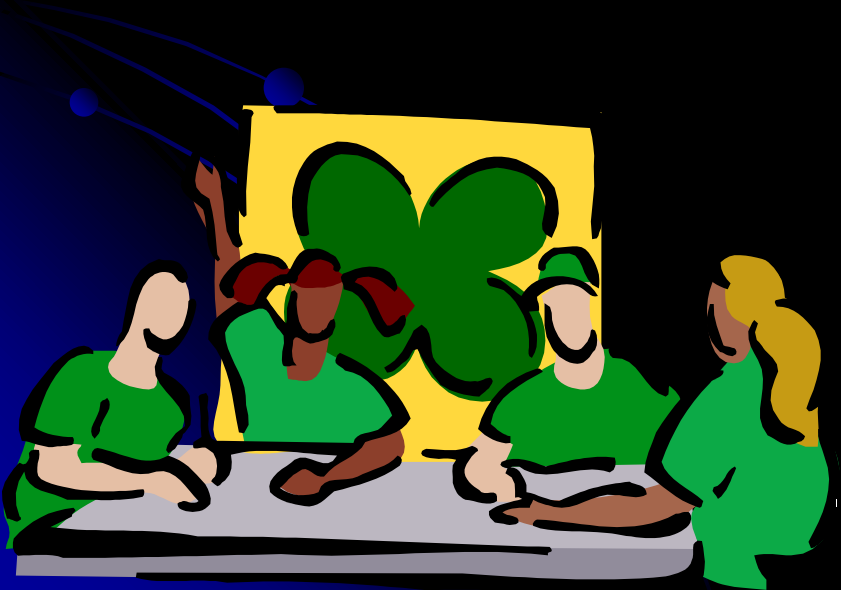
- ▶ megismerjék a valós és egységes környezetet főbb jellemzőit;
- ▶ megismerjék példákon keresztül a szűkebb és tágabb környezet jelenségeit, folyamatait;
- ▶ ne statikus képzetük legyen a világról

4. Komplex látásmód:

A természet elemeinek egymásra utaltsága,
a társadalom természetre való utaltsága,
a természet kiszolgáltatottsága a társadalomnak

- ▶ meglássák példákon keresztül a különböző szerveződési szintek kapcsolatát
- ▶ ismerjék a komplex ismeretszerzési környezet elemeit, felhasználhatóságát

5. A tanulási technikák tanítása:

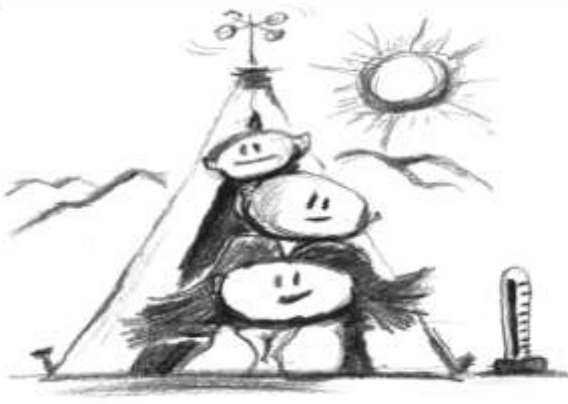

A hagyományos + az új társadalmi igényként jelentkező módszerek (pl. felfedezéses-kutatásos tanulás, kooperatív tanulás, projektmódszer) elsajátítása

⇒ birtokában...

- ▶ ismereteket szerezhetnek a környezetről;
- ▶ feldolgozhatják, értelmezhetik;
- ▶ maradandó, alkalmazóképes tudásra tehetnek szert

Természettudományos megismerési módszerekkel összefüggő képességek

Környezetismeret	Természetismeret	
	5. évfolyam	6. évfolyam
Egyszerű megfigyelések, vizsgálódások	Rendszeres észlelések	Elvonatkoztatás tapasztalatok alapján
		
Fel- /ráismerés (fogalmak, jelenségek)	Megismerés (jelenségek, folyamatok)	Kapcsolatok, összefüggések feltárása

Megfigyelés

Tények, jelenségek, folyamatok az aktuális célnak megfelelő tudatos észlelése ⇒ a tapasztalatok rögzítése

Rendszeres észlelés

Megfigyelés rendszeres időközönként/gyakorisággal

Vizsgálódás

Valósághoz intézett kérdések tudatos megfigyelések, amelyekbe beleavatkozunk

Kísérletezés

Valósághoz intézett, szigorú logikai rendben alkalmazott kérdések

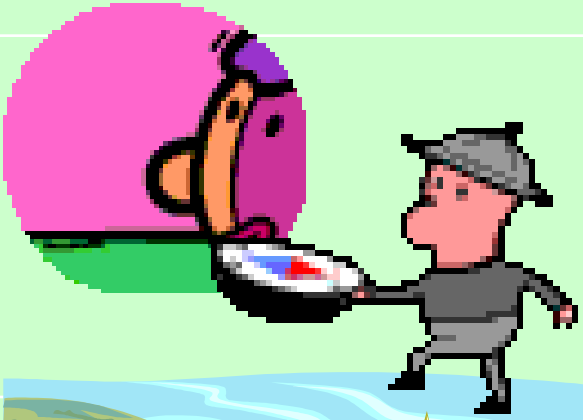
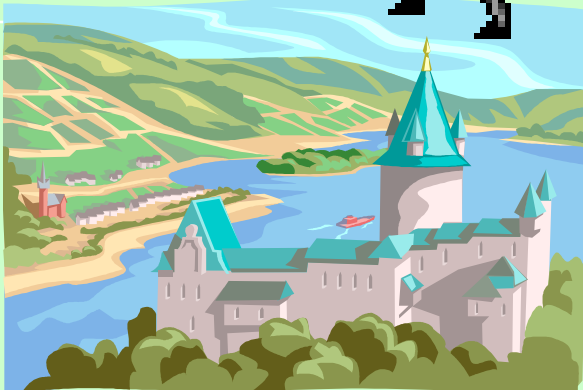

- megfigyelés előtt: előfeltevés + gondosan megtervezzük a munkamenetet
- végén: ellenőrző kísérlettel győződünk meg arról, hogy más körülmények között is ugyanazt az eredményt kapjuk-e
- végső következtetés

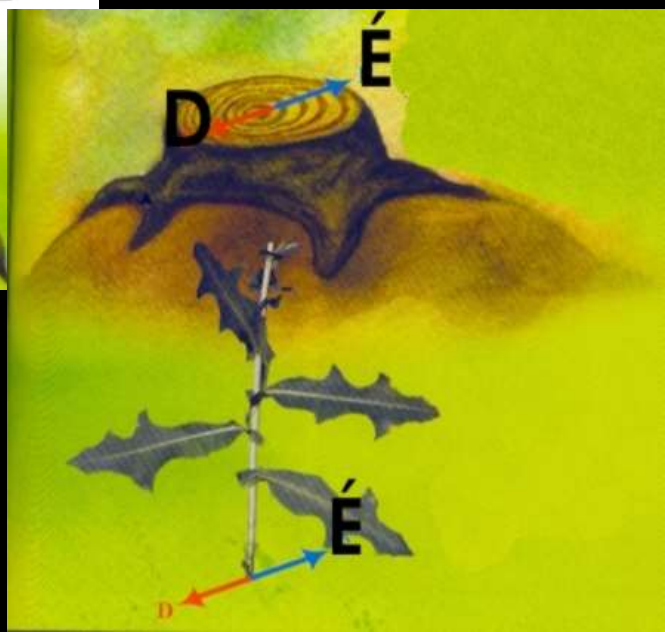
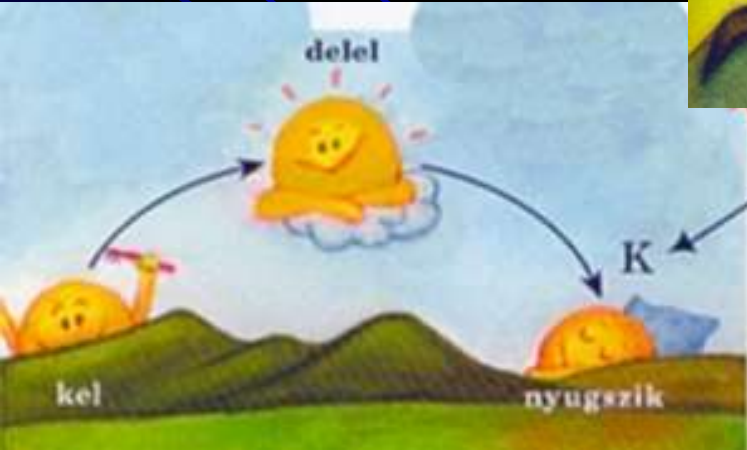
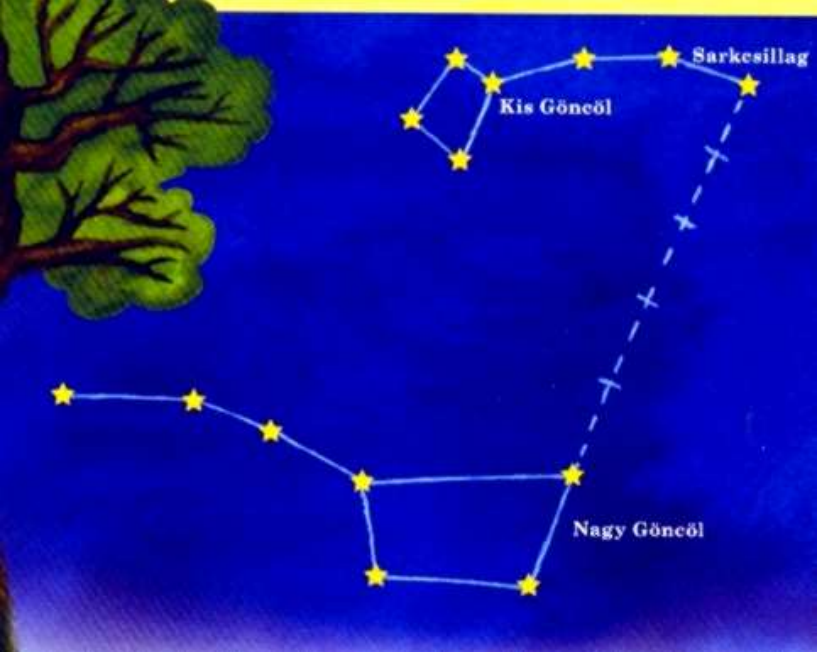
Jelenségek felismerése

A térbeli tájékozódás képessége

Környezetismeret	Természetismeret	
	5. évfolyam	6. évfolyam
Eligazodás a valóságban	Eligazodás a térképen, a térképpel Szemléletű térképolvasás!!!	
Lakóhelyi példák	Magyarországi példák	Magyarországi és európai példák
 		

Merre van észak?

Alakfelismerés – Mit fedezel fel bennük?

Felismerés részletekből

Alakfelismerés ⇒ Rendezd rendszertani csoportok szerint!

Felismerés részletekből

Rendezd a nagyítás sorrendje szerint!

A térképolvasás szintjei

1. Szemléleti térképolvasás

Jelölt tartalmak leolvasása ⇐ égtájak ismerete

⇐ jel- és színykulcs

⇐ feliratok

⇐ arányszám, vonalas mérték

Mi az? Hol fekszik? Mi határolja?

Melyik irányban van?

**Mi jellemzi? (pl. magasság,
gazdasági ág, lélekszám)**

2. Logikai térképolvasás

3. Komplex térképolvasás

Foltok felismerése

változó méretarány

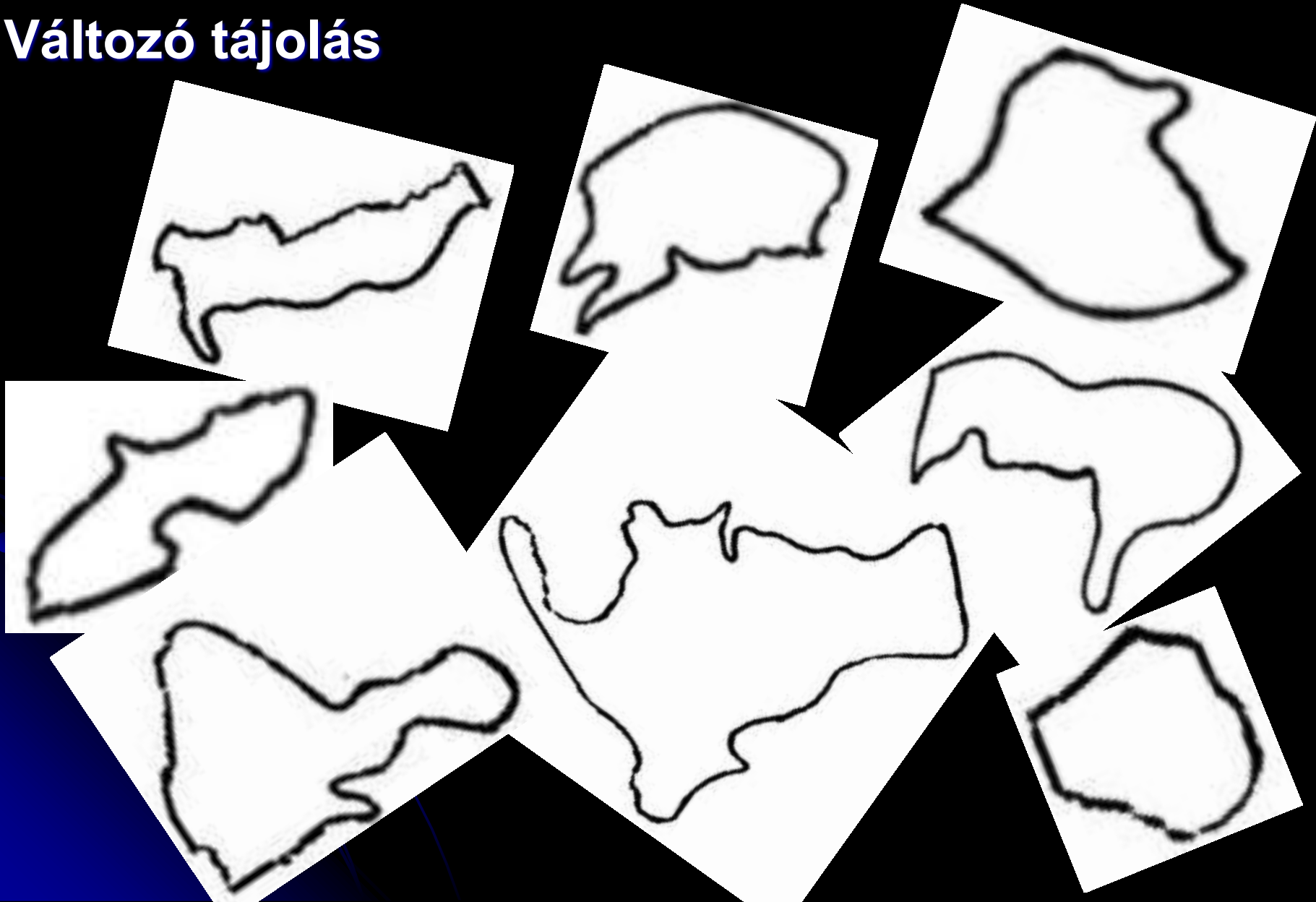

Foltok és feliratok párosítása

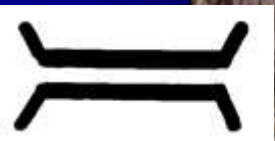
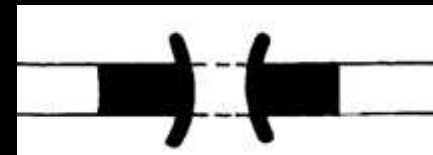
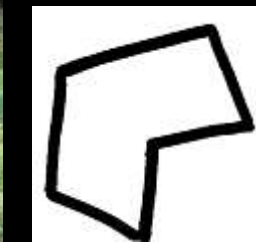
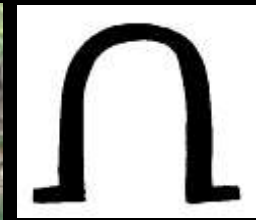
Felismerési térképi körvonalakból

Változó tájolás

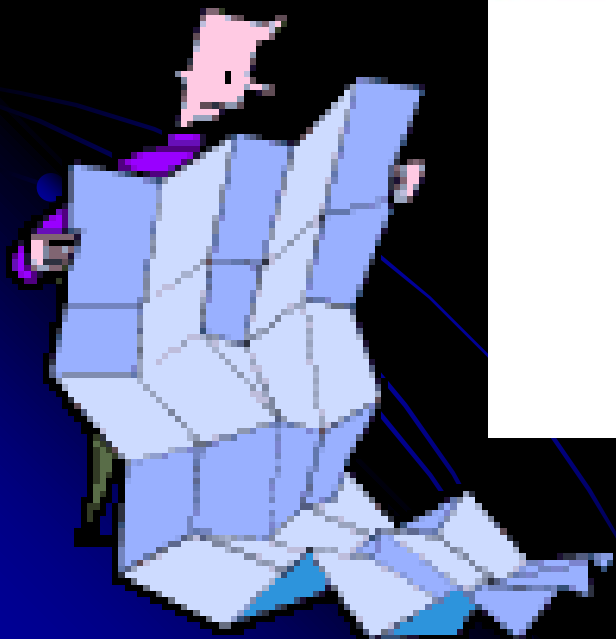
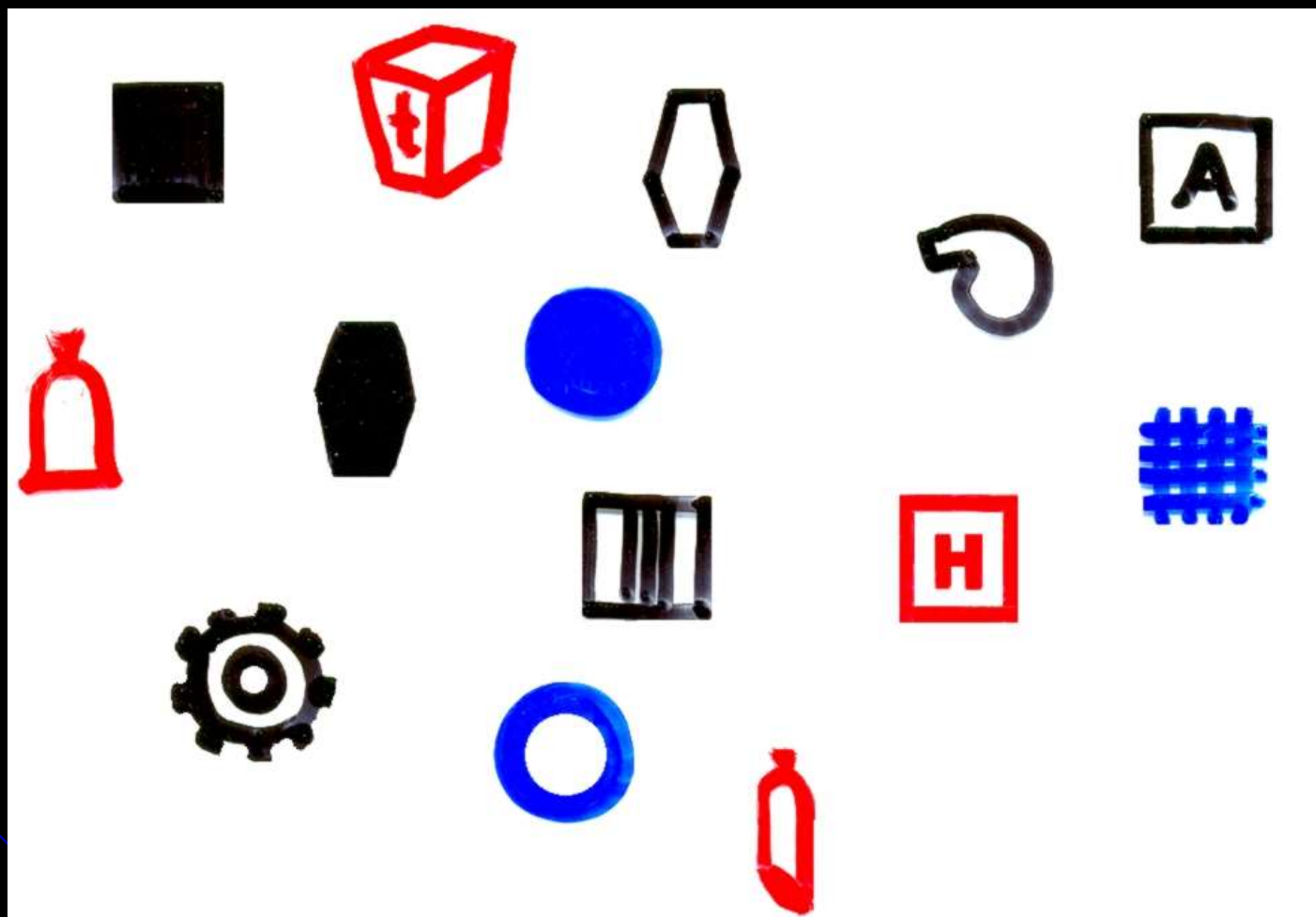

Egyszerű értelmezések

Képek és térképjelek párosítása

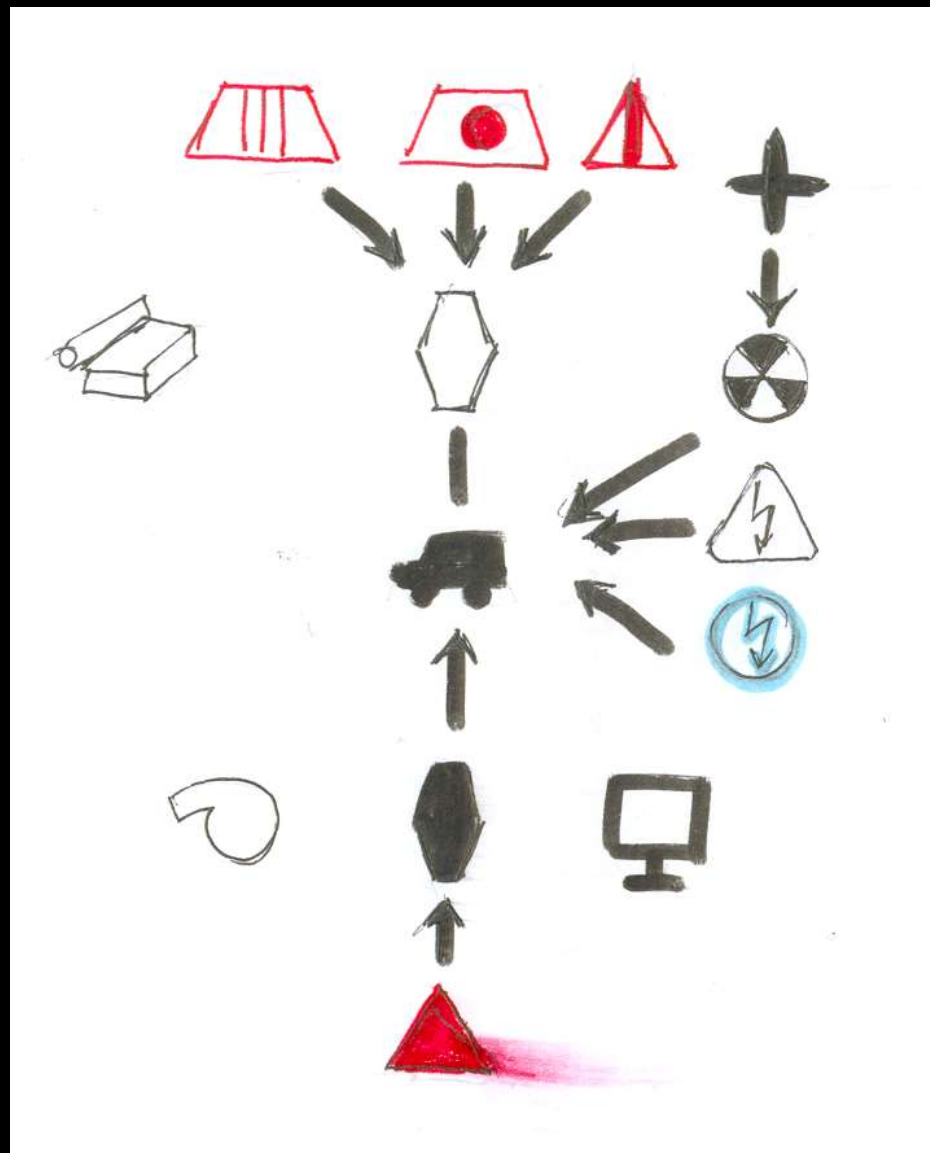
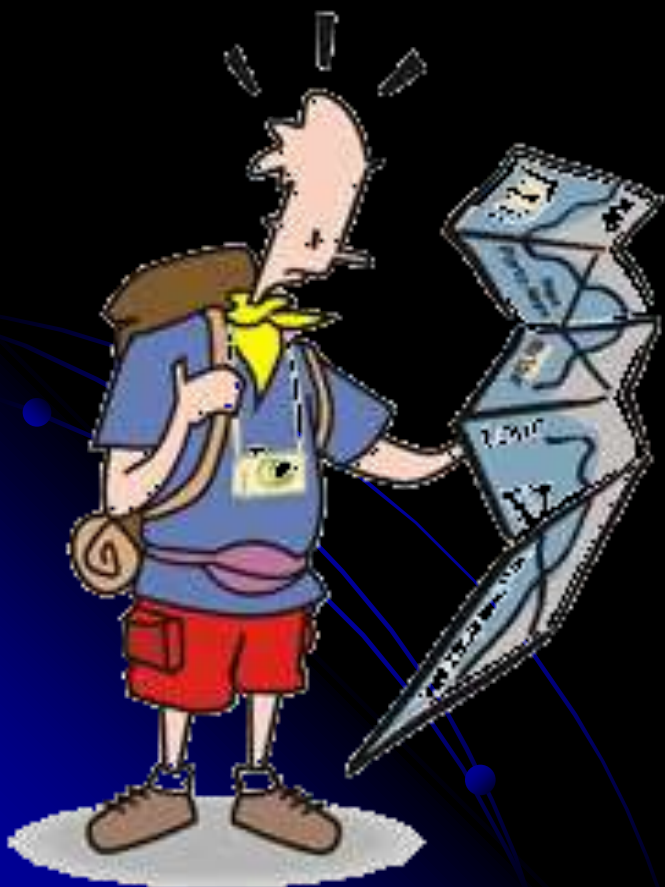
Jelek közötti tartalmi kapcsolat felidézése

Használj hozzá másik jelrendszert!

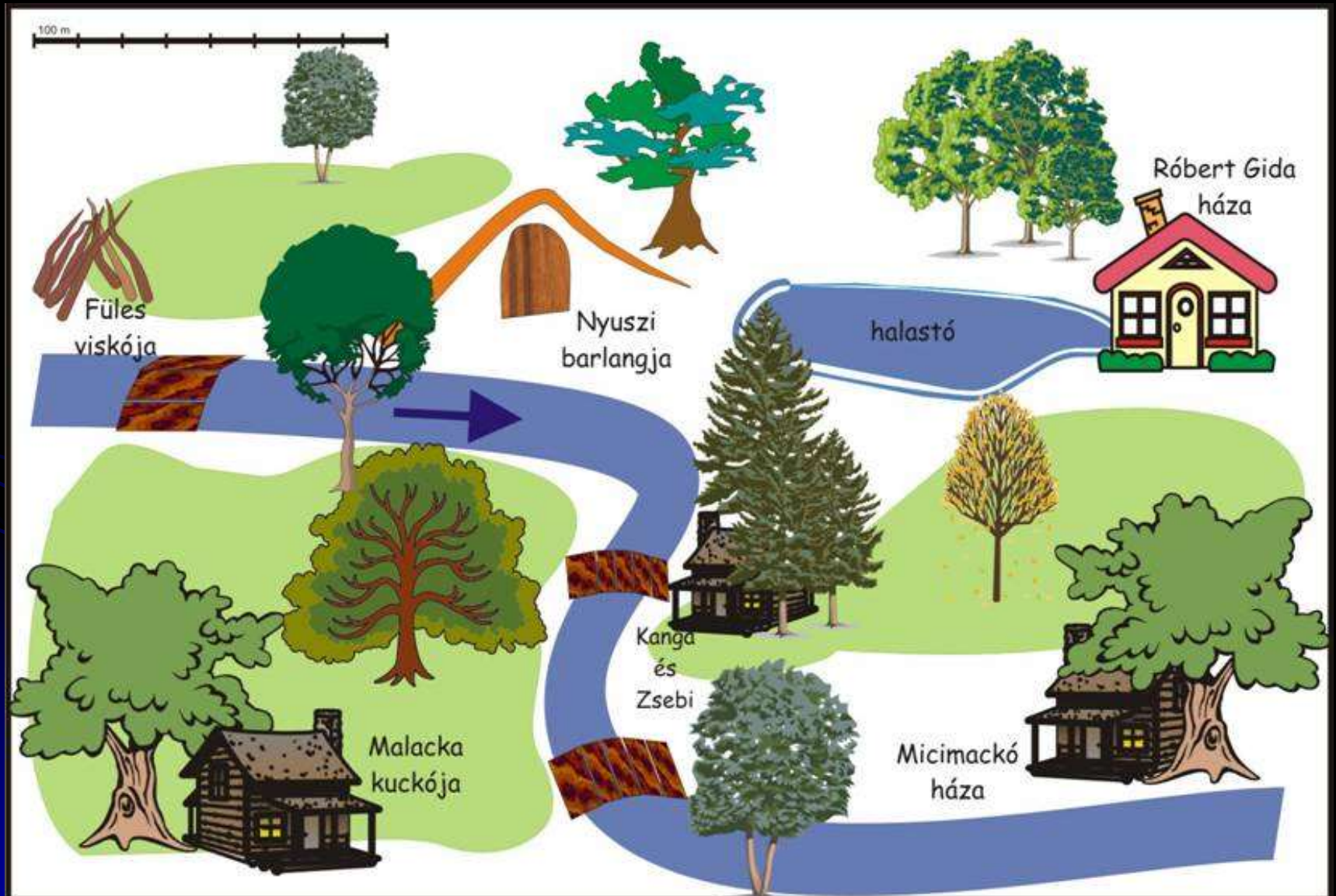
Felismerés jelekből

térképjelekből

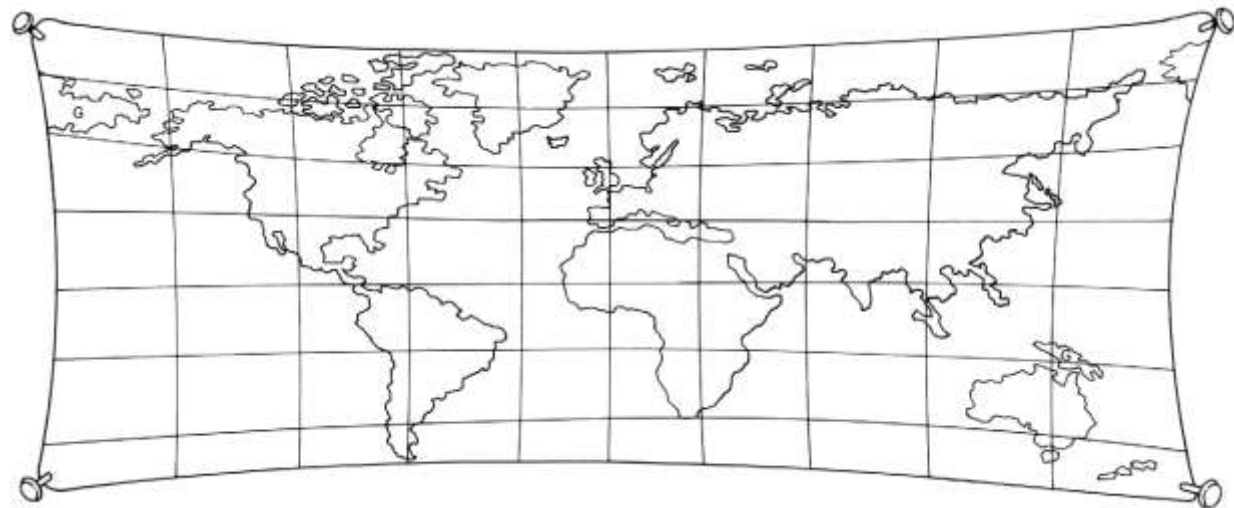
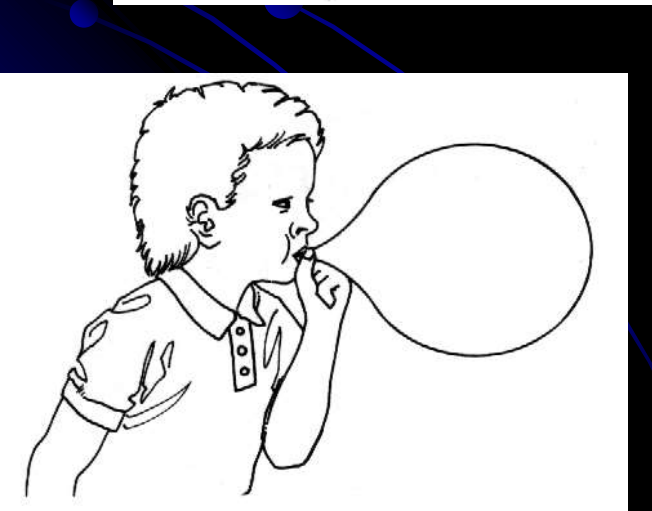
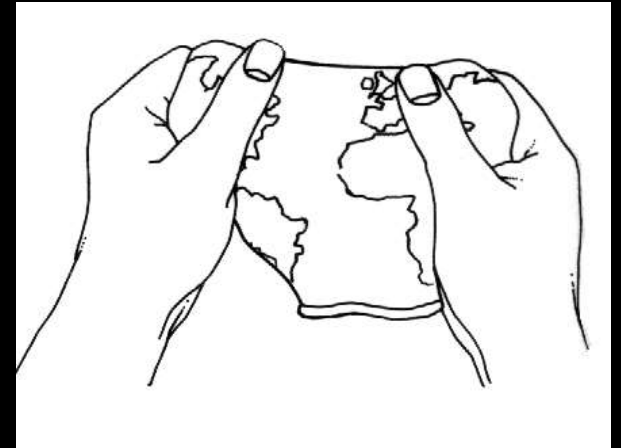
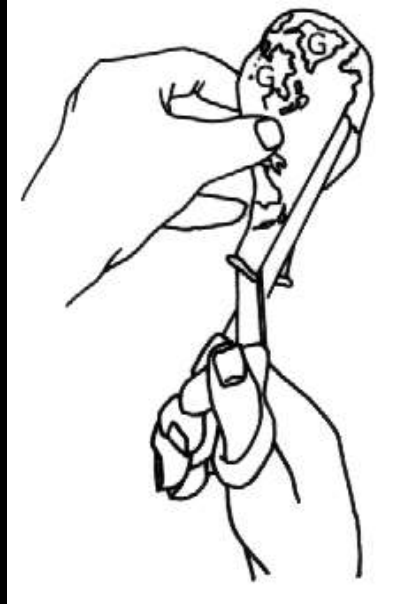
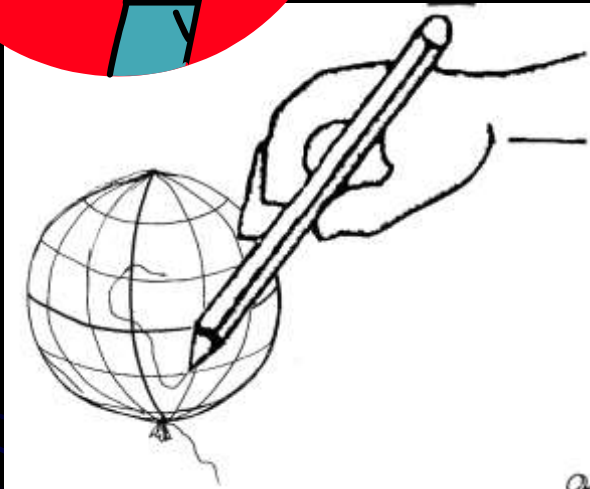

Helymeghatározás

Kit hol találsz? – Fogalmazd meg többféleképpen!

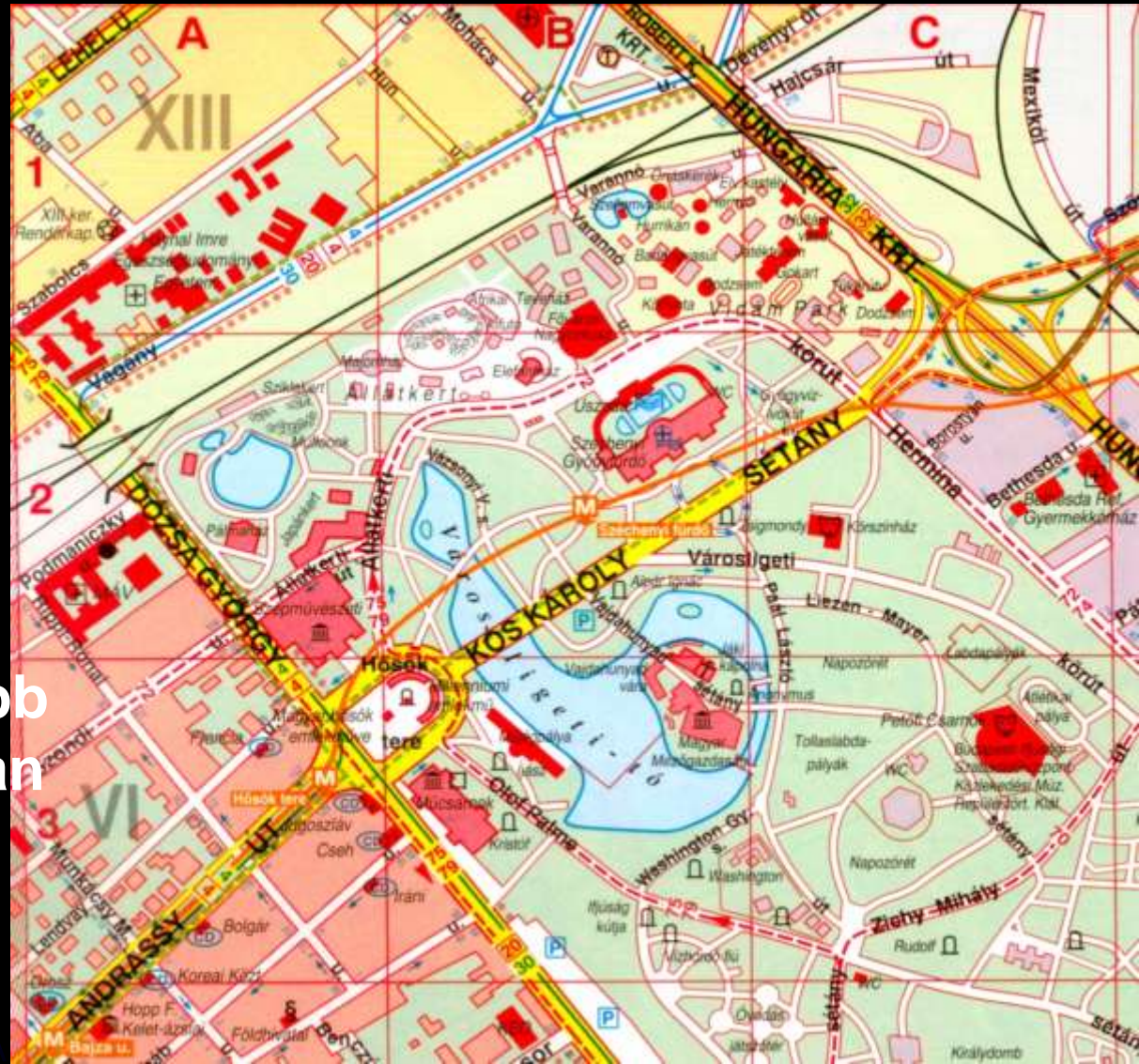
Csináljunk térképet a földgömbből! Hogyan teríthető ki a síkba a gömb felszíne?

Egyszerű keresések és leolvasások

A keresőhálózat használata

B2 mező középpontja
B3 ÉNy-i sarka
Átszeli a C2 ÉNy-DK-i
Átszeli a B2 ÉK-DNy-i
Intézmény a B1–C1 D-i
Intézmény az A1 D-i
Intézmény a B3 legK-ibb
Szórakozóhely a C3-ban

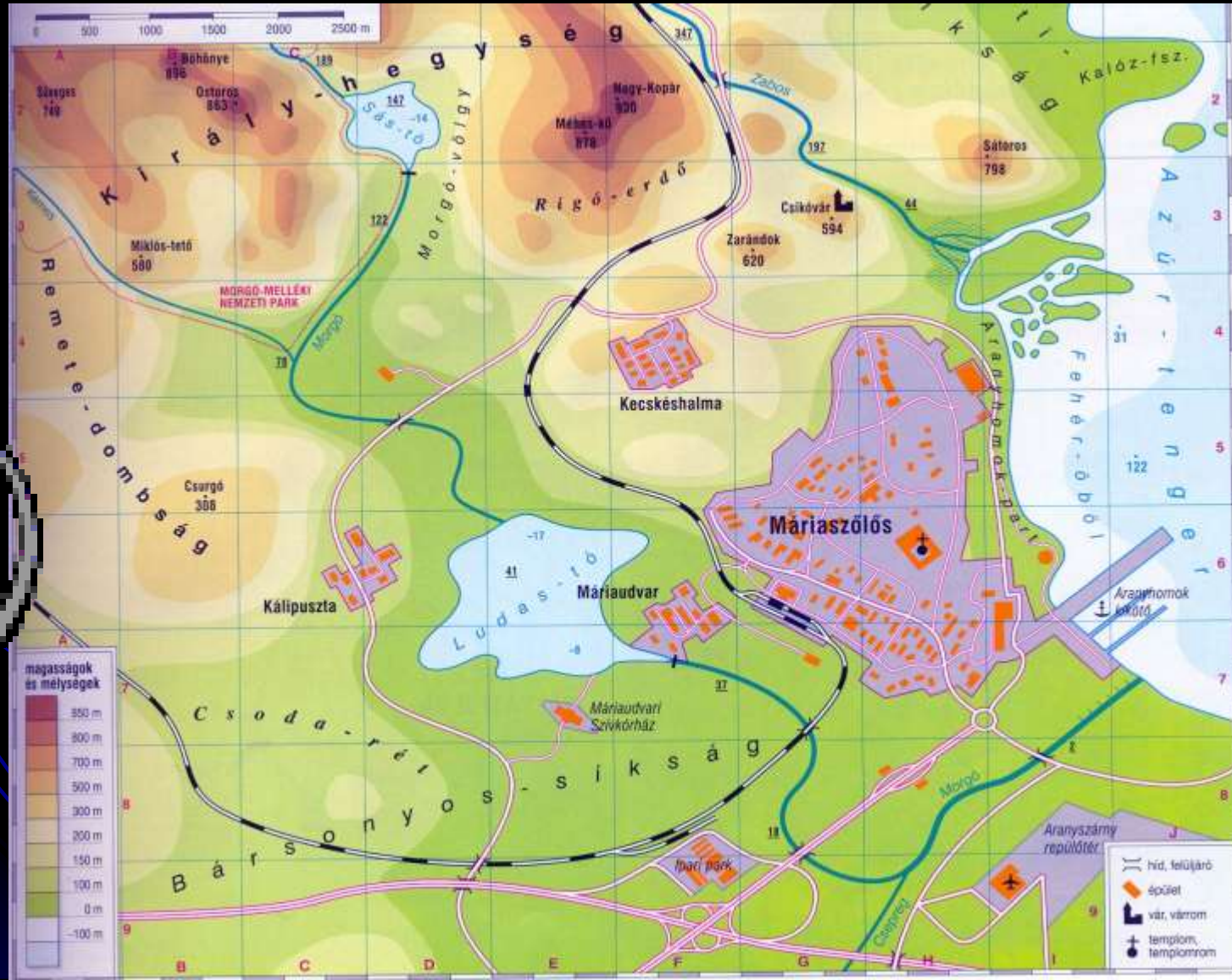
A földrajzi fókálózat használata

Helymeghatározás begyakorlása

A Fekete medvék küzdelme a Szürke farkasokkal

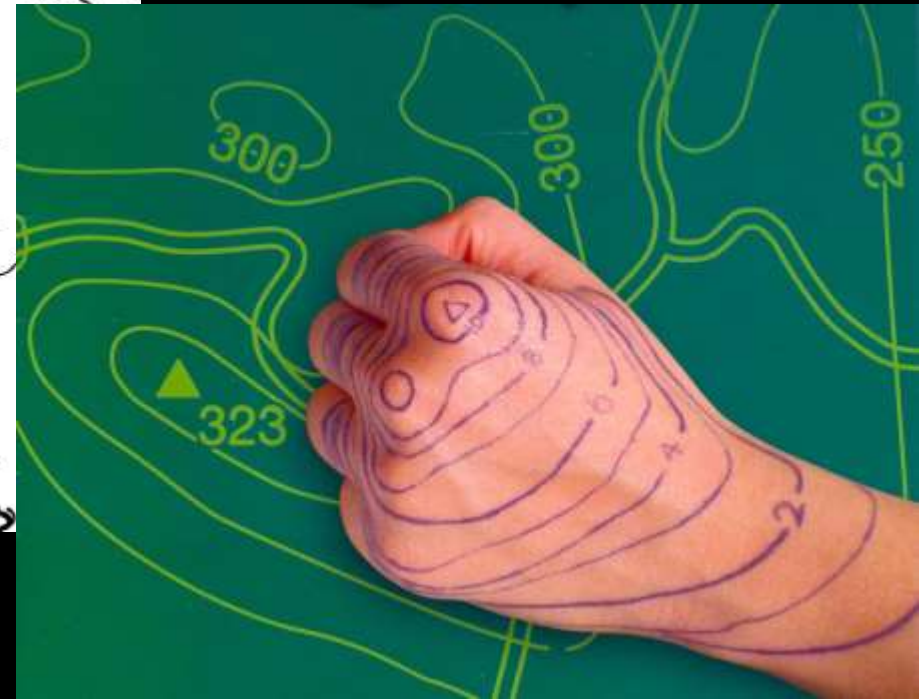
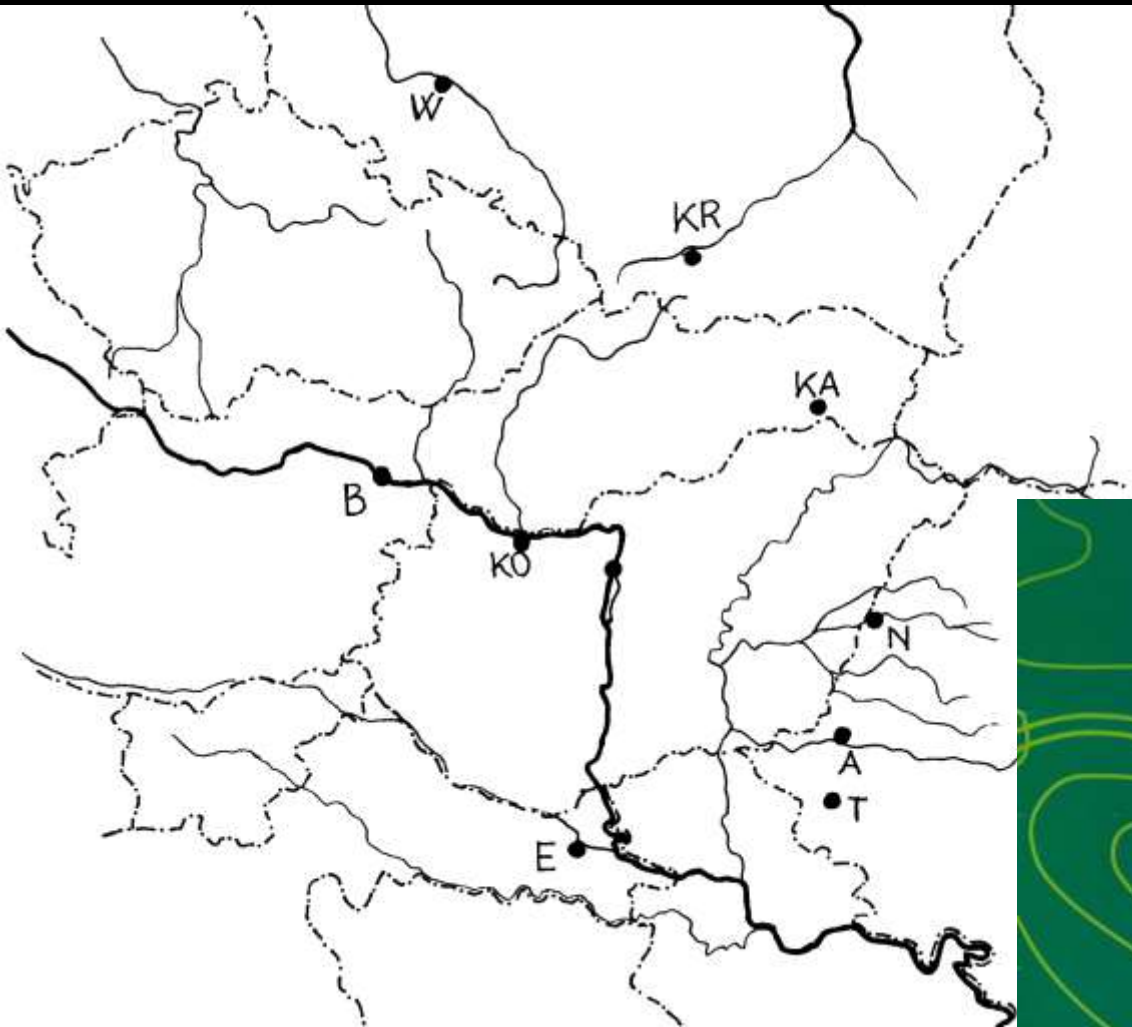

Bemutató térkép alapján Igaz állítások megfogalmazása

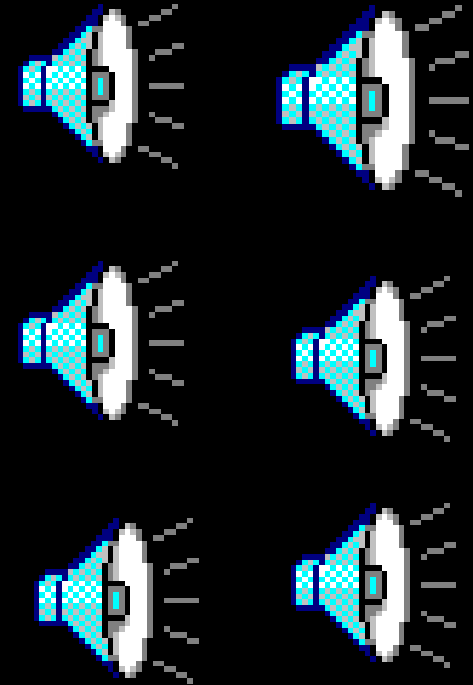
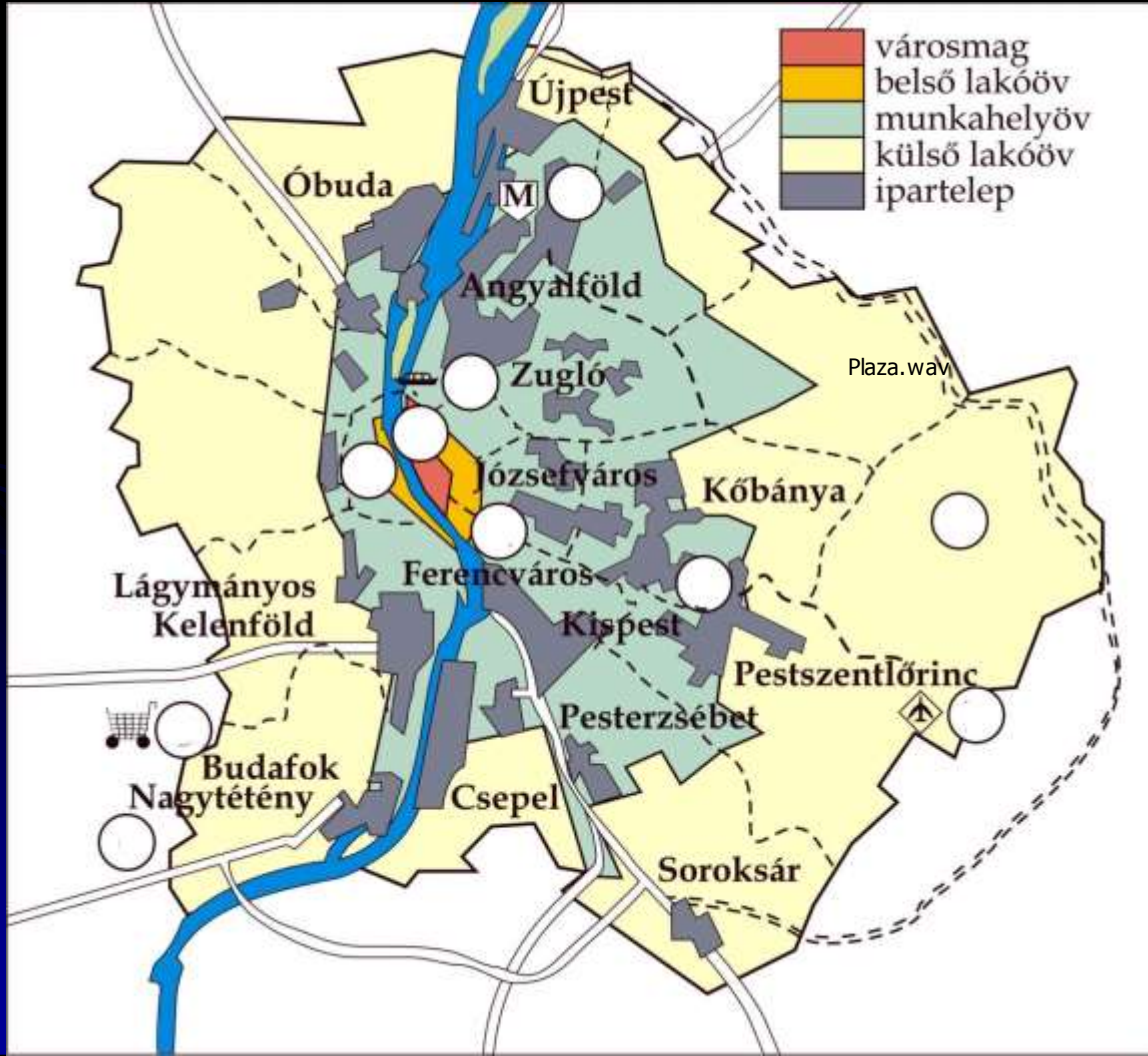
Bemutató körvonalas térkép alapján

Igaz állítások
megfogalmazása

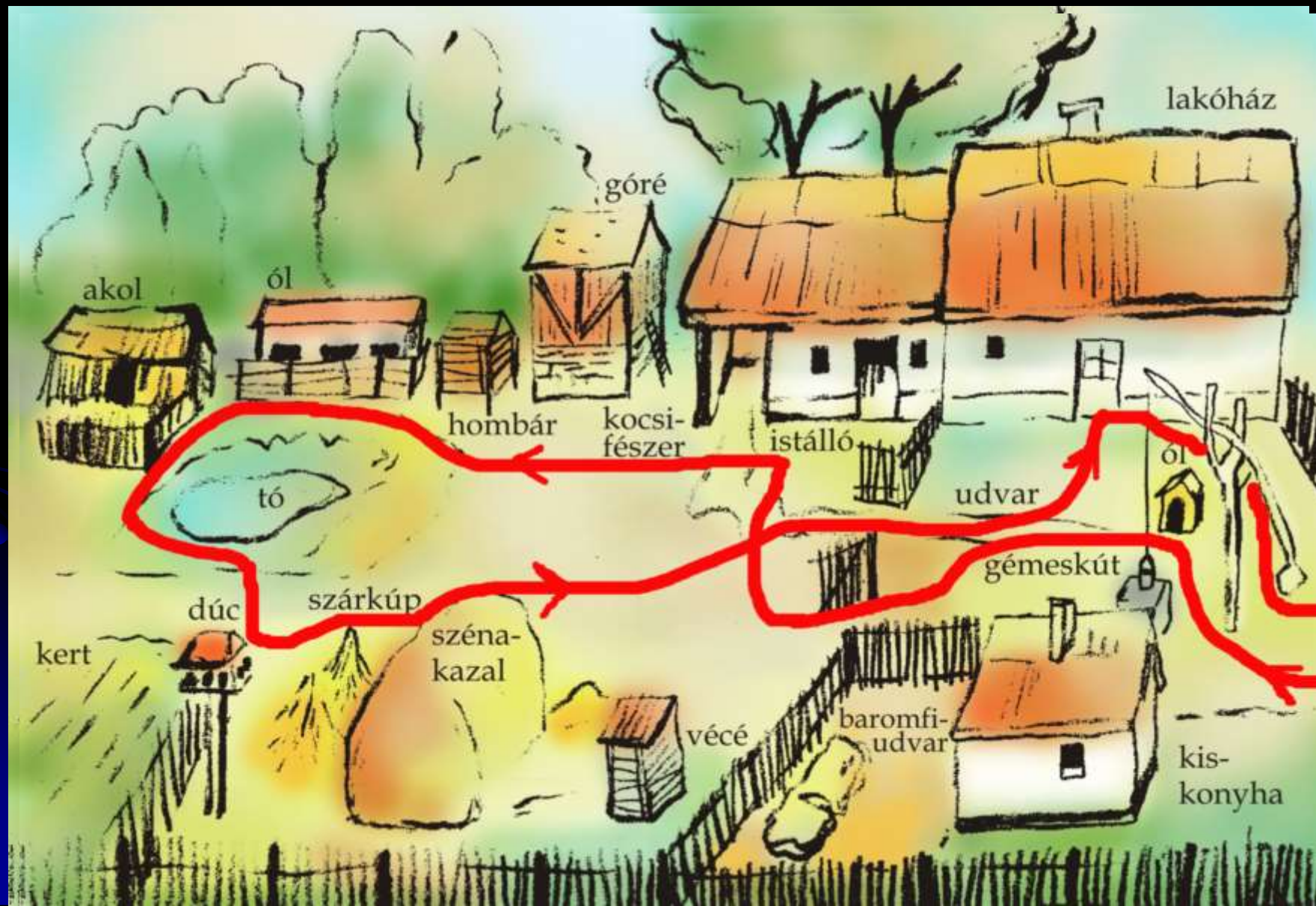

Elképzeltetés

Térképvezetési helyek azonosítása hangok alapján

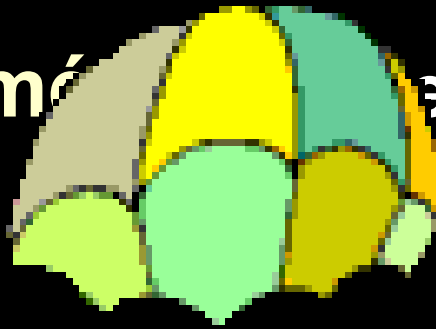
Rajzolás – Útvonal rajzolása hangok alapján

Az információhordozók használatának képessége

Környezetismeret	Természetismeret	
	5. évfolyam	6. évfolyam
<p>valóság álló- és mozgóképek könyvtár szépirodalom, mese térkép iránytű</p> <p>A child is sitting on the floor, reading a book. To the left, there is a drawing of a house and a bridge. Below the child is a map with a compass rose. The text labels include 'valóság', 'álló- és mozgóképek', 'könyvtár', 'szépirodalom, mese', 'térkép', and 'iránytű'.</p>	<p>valóság rajzok álló- és mozgó- képek térkép ismeretterjesztő irodalom</p> <p>A child is sitting on the floor, pointing at a drawing of a landscape with mountains and a cave. Another child is sitting next to them. The text labels include 'valóság', 'rajzok', 'álló- és mozgó- képek', 'térkép', and 'ismeretterjesztő irodalom'.</p>	<p>térkép földgömb tévé, internet, rádió, újság különböző műfajú irodalom</p> <p>A child is sitting on the floor, holding a globe. To the left, there is a drawing of a television set. The text labels include 'térkép', 'földgömb', 'tévé, internet, rádió, újság', and 'különböző műfajú irodalom'.</p>

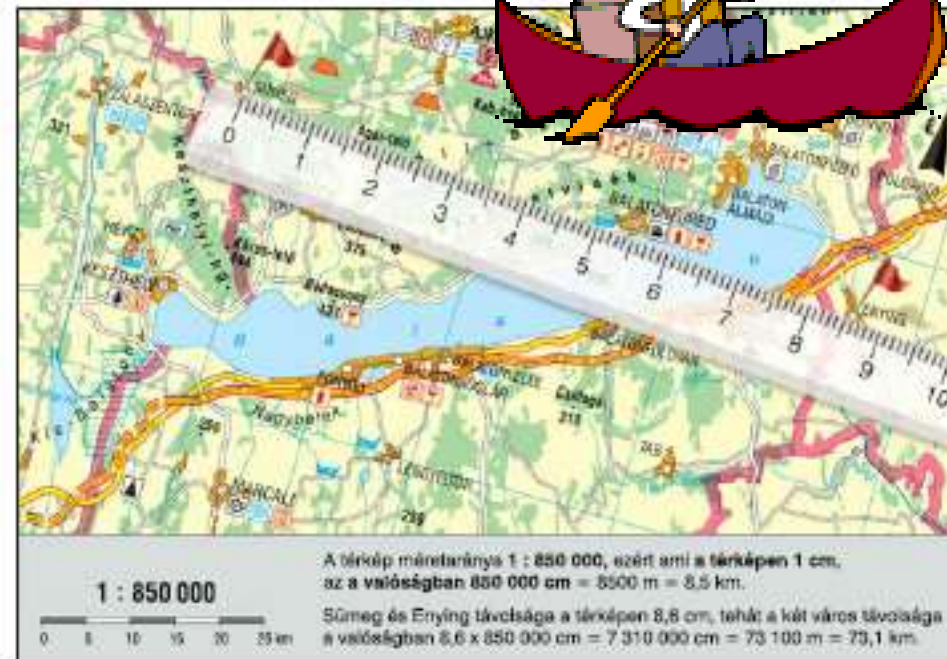
Távolságmérés a térképen: Melyik meg hosszabb utat?

Mérés a térképen vonalas mértékkel

Mérés a térképen mértékszámokkal

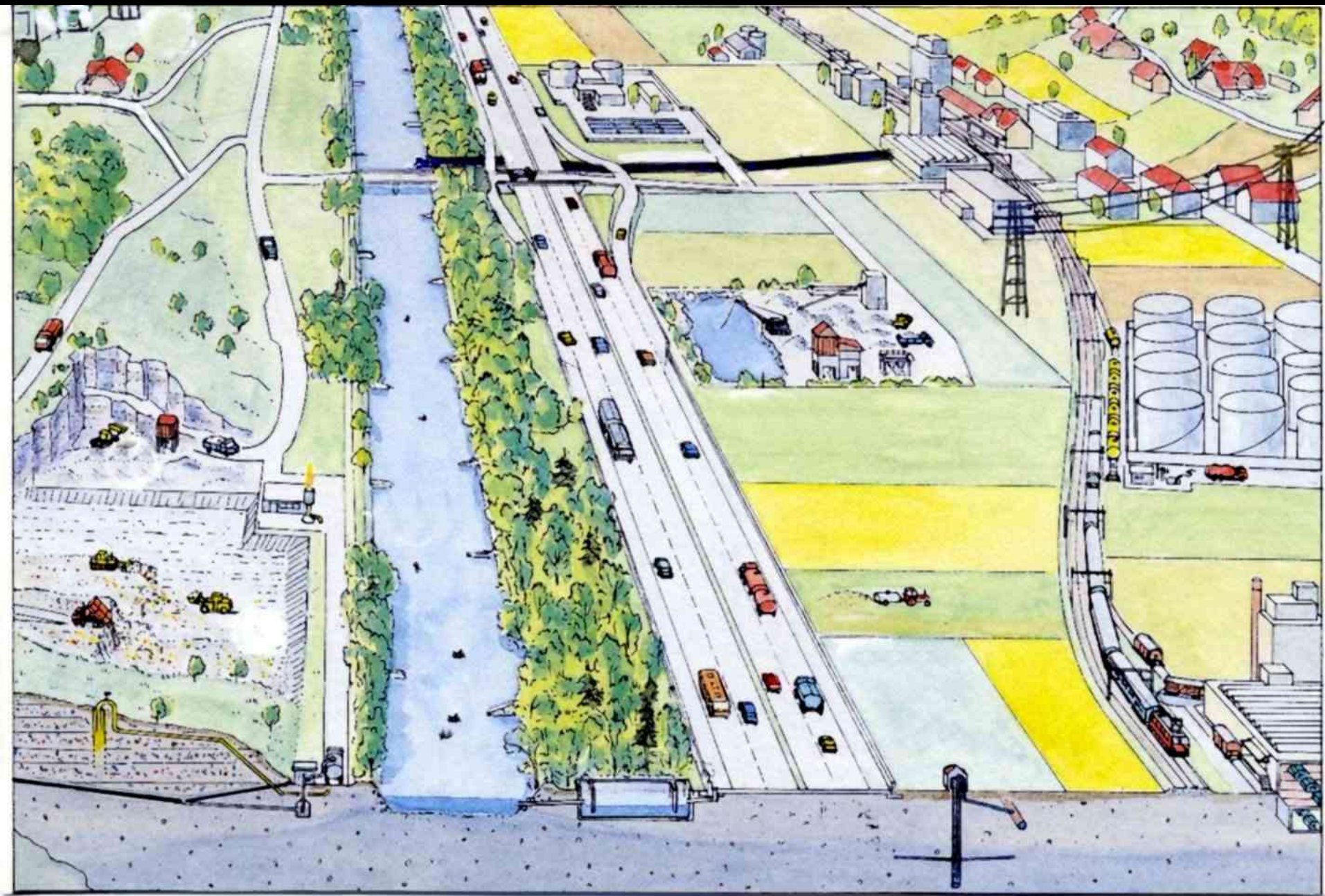
A földrajzi környezet megismerésének képessége

Környezetismeret	Természetismeret	
	5. évfolyam	6. évfolyam
Közvetlen tapasztalatszerzés a valóságban	Közvetlen tapasztalatszerzés a valóságban (tanulmányi séták)+ közvetett tapasztalatszerzés (képek, ábrák, szemelvények)	
		
A lakóhely mint táj	Magyarország felszínformái	Magyarország nagytájai, életközösségei, hazánk helye a Kárpát-medencében, Európában, a Földön

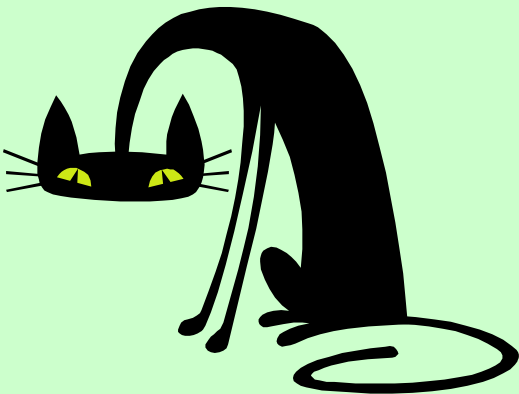
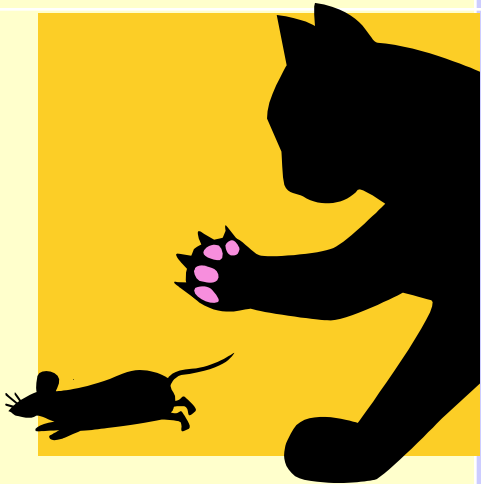

A tájak leírásának szempontjai

- **Hol fekszik?**
- **Milyen? (jellemző tulajdonságai):**
 - Milyen a felszíne? Melyek a jellegzetes felszínformái?**
 - Milyen sűrű a folyóhálózata? Merre, hogyan futnak vízfolyásai?**
 - Milyen a növényzete (természetes és kultúrnövényei)?**
 - Milyen talaj borítja a felszínét?**
 - Milyen település, épület van? Hol, hogyan helyezkednek el?**
 - Hogyan kötik össze az utak a településeit / részeit?**
 - Milyen művelt területek vannak?**
 - Milyen ipari termelés folyik ott?**
- **Milyen a környezet állapota?**
- **Miért ilyen a táj és az állapota?**
- **Milyen kapcsolat van a tájon az ember és a környezete között?**

Az élővilág megismerésének képessége

Környezetismeret	Természetismeret	
	5. évfolyam	6. évfolyam
Rácsodálkozás	Megismerés	Életterének megismerése
		
Érdekességének, szépségének felfedezése	Testfelépítésének és életmódjának megismerése	Életmódja és környezete kapcsolatának felfedezése

Az állatok jellemzésének szempontjai

- **Milyen? (jellemző tulajdonságai):**
 - Mekkora?
 - Milyen az alakja?
 - Milyen a színe?
 - Mi fedi a testét/testrészeit?
 - Milyen részei/testrészei vannak?
 - Milyenek a részei/testrészei?
 - Mik segítik a táplálékszerzését?
 - Mi segíti a mozgását?
- **Miért ilyen?**
- **Hol él? (testfelépítése alapján milyen környezetben élhet)**
- **Mely részét vagy tulajdonságát hasznosítja az ember?**

Az életközösségek jellemzésének szempontjai

- **Hol fekszik?**
(Milyen jellegű tájon van?)
- **Milyenek a környezeti feltételek az életközösség területén?**
- **Milyen a jellemző növényzete? (növényzettípusa, jellemző fajai)**
- **Melyek a jellemző állatai?**
- **Milyen kapcsolat van az élőlények között?**
- **Táplálkozási kapcsolat: tápláléklánc, táplálékmegoszlás.**
- **Hogyan osztják meg egymás között a környezeti feltételeket (pl. fényt, hőmérsékletet, talajt, vizet, tápanyagot)?**
- **Hogyan osztják meg egymás között az életteret?**
- **Mennyire természetes az életközösség?**
- **Az ember milyen hatással van az életközösségre? Mennyire háborgatott az embertől?**

Kommunikációs képességek

- Környezettudományok elemi szaknyelvének megismerése
- Szóbeli kifejezőképesség fejlesztése
- Önálló véleménynyilvánítás indoklással
- Egyszerű közösségi viselkedési formák gyakorlása

Szóképzés **Összetett szavak alkotása**

Írj az üres helyre szót, amely az elő- és az utótaggal is értelmes összetett szót alkot!

- **ős** **rengés**
- **mellék** **áramlás**
- **karszt** **nyelő**
- **homok** **sivatag**
- **fa** **lemez**
- **gerinc** **csarnok**
- **vörös** **levél**
- **Föld** **ingás**

Szövegalkotás

Képhez beszédbuborékok készítése

A közlekedési eszközök összehasonlítása

Én csak a nagyobb folyókon, csatornákon, tavakon tudok közlekedni. Elsősorban ipari és kereskedelmi termékeket szállítok.

Én bárhova el tudok repülni, nem csak oda ahova a vízi utak vezetnek. Biztonságos és gyors vagyok, de drága. Főleg embereket szállítok.

Névjegykártya-készítés

**JOULUPUKKI
(Mikulás)**

Közlekedés:
rénszarvas húzta szánon

Címem:
Rowaniemi, Lappföld

Portugália

Terület: 92 389 km²
Népesség: 9,9 millió fő
Népsűrűség: 107 fő/ km²

The card features the Portuguese flag, a map of Portugal, and images of wine bottles and a vineyard.

Mecsek
Vékony telep, meredek utca.
Alsójura emelet.
Északi szárnyon süjtőlég-veszély!

Phone: 72/101-010
Fax: 72/101-010
Email: 15%@freemail.hu

Feketekőszén
energiahordozó

Your
Graphic
Here

Fosszilis Társaság

USER1

Fosszilis Társaság

Feketekőszén

energiahordozó

Mecsek
Vékony telep, meredek utca.
Alsójura emelet.
Északi szárnyon süjtőlég-veszély!

Phone: 72/101-010
Fax: 72/101-010
Email: 15%@freemail.hu

Szövegalkotás - Hangulatkifejezés

Madárnyelven

Szövegalkotás - Kérdezés

Mit kérdeznél?

Szövegalkotás - Riportkészítés

Képzeltbeli riport

Valós riport

